

IDŐRENDI TÁBLÁZAT

1571. máj. 25. Báthori Istvánt erdélyi vajdának választják, hűséget fogad Miksa császár-királynak és a szultánnak is. Bevezeti Erdélyben az állami könyvcenzurát, az állományomdát kiveszi az unitáriusok kezéből.
1573. őszén Miksa császár-király Bekes Gáspárnak, János Zsigmond volt bizalmasának segítséget ígér Báthori ellen a fejedelemség megszerzéséhez. Báthori megtámadja Bekest Fogarasban, ez elmenekül.
1575. Bekes Magyarországról Erdélybe tör, jul. 10. Kerelőszentpálnál Báthorival szemben csatát veszít. Aug. 8. a pártütők kivégeztetése, a Pókaiak esete. Dec. 14. Báthorit lengyel királlyá választják.
1576. A katolikusok erőszak alkalmazását ajánlják Báthorinak a protestánsok ellen. Báthori István Lengyelországba távozik; testvére, Kristóf lesz az erdélyi vajda.
1577. Az erdélyi sereg a szultán parancsára beavatkozik az oláh vajdák viszályába.
1579. Erdélyi csapatok részvétele Báthori István orosz hadjáratában. A jezsuiták bejövetele Erdélybe. Dávid Ferencet törvénytelen hitújítás miatt fogságra vetik és dévai börtönében meghal.
1581. máj. 27. Báthori Kristóf halála. A kiskorú Báthori Zsigmond helyett 12 tagú régenstanács kormányoz.
1583. Báthori István háromtagú kormányzótanácsot nevez ki Erdélyben; tagjai: Kendi Sándor, Kovacsóczi Farkas és Sombori László. Erdélyben már csak 24 katolikus pap van.
1585. máj. 1. Géczi János váradi kapitány Erdély kormányzója lesz.

1586. dec. 13. Báthori István halála.
1588. A medgyesi országgyűlés kitiltja a jezsuitákat Erdélyből. Báthori Zsigmond átveszi az uralmat, titokban visszahívja a jezsuitákat, gyóntatója, Carillo Alfonz törökellenes politikát tanácsol neki.
1592. Báthori Boldizsár, unokaöccse tanácsára a fejedelem megöleti Gyulai Pál és Gálfi János tanácsosokat.
1594. Carillo Prágában tárgyal Erdély és a Habsburgok szövetségéről. Aug. 30. a fejedelem letöri a törökbarát ellenzékét, Báthori Boldizsárt, Kendi Sándort, Kovacsóczy Farkast és más 7 tanácsost kivégeztet. A havaselvi és moldvai oláh vajdák hűséget esküsznek Báthori Zsigmondnak.
1595. jan. 28. Báthori Zsigmond és Rudolf császár- király törökellenes szövetsége. Az országgyűlés visszaengedi a jezsuitákat Erdélybe. Aug. 6. Báthori Zsigmond és Mária Christiana Habsburg-hercegnő esküvője. A székelyek régi szabadságuk visszaállításának ígéretére 20,000 embert küldenek a fejedelem táborába. Okt. a győzelmes havaselvi hadjárat, Szinán basa kiűzése.
1596. Báthori Zsigmond Prágába utazik, ezalatt a nemesség visszavonja a székelyek szabadságait és az ellenállókát lemészárolják: a székelyek «hires farsangja». Jun. Báthori Zsigmond sikertelenül ostromolja Temesvárt. Okt. 26. Mezőkeresztesnél a szultán megveri a keresztény sereget.
1597. Okt.–nov. Temesvár újabb sikertelen ostroma. Báthori Zsigmond lemondásra gondol.
1598. Báthori Zsigmond Rudolf császár- király javára lemond Erdélyről és az oppeln-ratibori hercegséget kapja. Ápr. 10. Rudolf biztosai átveszik Erdélyt. Báthori Zsigmond meggondolja magát és aug. 20. visszatér Erdélybe. Okt.–nov. a török Váradot ostromolja. Báthori újra Rudolfnak akarja átadni Erdélyt és követeket küld hozzá.
1599. márc. 20. Báthori Zsigmond unokatestvérének, Báthori András bíborosnak adja át az erdélyi fejedelemséget. Rudolf császár Mihály havaselvi vajdát küldi Erdélyre, a bíboros okt. 28. Sellemberknél csatát veszít, okt. 31. a székelyek meggyilkolják. Nov. I. Mihály vajda bevonul Gyula-fehérvárra.

1600. A vajda rémuralmával elégedetlen erdélyiek Basta György császári generálist hívják be, aki szept. 18. Miriszlónál megveri Mihályt. A nemesség újra bosszút áll az elnyomásuk miatt Mihály vajdához pártolt székelyeken.
1601. febr. 4. Báthori Zsigmond újra visszatér, aug. 3. Basta és Mihály vajda Goroszlónál megverik. Mihály vajda felégeti az erdélyi városokat. Aug. 19. Basta megöleti a törökkel való cimborálás gyanúja miatt a vajdát. Szept. II. Báthori Zsigmond harmadszor is visszatér.
1602. júl. 2. Basta Tövis mellett megveri Székely Mózes seregét s az egyedülmaradt Báthori Zsigmond végleg távozik Erdélyből. Basta rémuralma, az erdélyi nemesség egy része török földre bujdosik.